

11.6.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Tehtäväalueen toiminta vuonna 2025

Kirjastotoimi

Kirjastopalvelujen tehtävänä on tarjota kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin. Kirjasto edistää tiedon ja digitaalisten palveluiden saavutettavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa sekä mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille tiloja ja tilaisuuksia kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vuoropuheluun, jolla tuetaan aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Toiminnan lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Tehtävän hoitamiseksi Säkylän kirjastoilla on tarkoituksenmukaiset tilat ja ajantasainen välineistö sekä pääkirjastossa että Kepolan kirjastossa. Henkilöstöön kuuluu osa-aikaisen (20 %) kirjastopäällikön lisäksi kolme kokoaikaista kirjastovirkailijaa ja yksi osa-aikainen (60 %) kirjastoavustaja.

Kirjastojen automatisointi ja laajennetut aukiolot ovat vaikuttaneet positiivisesti palvelujen saatavuuteen ja käyttöasteeseen. Samalla henkilökunta on voinut panostaa enemmän asiantuntijapalveluihin. Painopistealueina ovat lastenkirjasto- ja kouluyhteistyö, tapahtumatuotanto sekä senioripalvelut.

Säkylän kirjasto kuuluu Satakirjastojen kimppaan, jossa kehitetään yhteisiä toimintamalleja niin kokoelmatyössä, kirjastojärjestelmien hankinnassa, sopimusneuvotteluissa, aineistokuljetuksissa kuin markkinoinnissakin. Käytössä on Satakirjastojen yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri. Asiakkaille on tarjolla maksuttomat, päivittäiset aineistokuljetukset. Kirjaston henkilökunta osallistuu säännöllisesti myös valtakunnalliseen ja alueelliseen kehittämis- ja koulutustoimintaan.

Kustannustehokkuuteen pyritään maakunnallisella ja valtakunnallisella yhteistyöllä Suomen yleisten kirjastojen konsortion kanssa, esimerkiksi e-aineiston ja muun aineiston yhteishankinnoilla sekä yhteisillä hankintasopimuksilla.

Kokonaislainaus nousi 1,70 %, mutta kävijämäärät laskivat 9,95 %. Tapahtumia järjestettiin jonkin verran määrällisesti vähemmän, mutta niiden osallistujamäärä kasvoi yli 100 % edelliseen toimintakauteen verrattuna. Toiminta on ollut vireää ja eri ikäryhmät huomioivaa. Tapahtumia on järjestetty molemmissa kirjastoissa. Käyttäjäkoulutuksia järjestettiin lähinnä lapsiryhmille ja niiden määrä väheni noin puoleen aiemmasta.

Kirjastojen henkilökunta on osallistunut aktiivisesti kunnan yhteisiin tapahtumiin, kuten Kuhinoinhin, Taiteiden yöhön ja lasten harrastustapahtumaan.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on paikallisen kulttuurityön edistäminen ja tukeminen, kulttuuriperinnön säilyttäminen sekä kulttuuritoiminnan edistäminen. Säkylän kulttuuritoiminta nojaa vahvasti paikallisten kulttuuritoimijoiden varaan. Kulttuuritoimesta vastaava viranhaltija on sivistysjohtaja. Palvelujen järjestämisestä vastaavat sivistysjohtajan lisäksi kansalaisopiston koulutussuunnittelija, hallintopalvelusihteeri sekä ostopalvelujen tuottajat. Kunta oli mukana seuraavissa kulttuuritoiminnan yhteistyöryhmissä:

- Kulttuuritori on alueen vapaaehtoistoimijoiden yhteistyöverkosto, joka kokoontui neljä kertaa. Sen koollekutsujana toimi sivistysjohtaja. Kokouskutsujen ja muistioiden yhteydessä toimitettiin myös tiedotuskirje ajankohtaisista asioista.
- Säkylän kunnan edustajana sivistysjohtaja osallistui Satakunnan kulttuuriverkoston kokouksiin.
- Alueen tapahtumien tiedotuskanavanaksi vakiintui Satakunta Events –alusta.
- Säkylän kotiseutuarkisto toimii Köyliö- ja Säkylä-seurojen alaisuudessa yhteistyössä Säkylän kunnan kanssa. Arkistot sijaitsevat Säkylän ja Kepolan kirjastoissa. Vuoden aikana onnistuttiin edistämään arkistojen kehittämistä sekä lisäämään kuntalaisten ja muiden asiasta kiinnostuneiden tietoisuutta aiheesta. Säkylä- ja Köyliö-seurat valmistelivat

vuonna 2026 toteutuvaa projektityöntekijän palkkaamista kehittämistyöhön.

- Säkylän kotiseutumuseon rakennuksia korjattiin ja museon näyttelyä ehostettiin useamman vuoden tauon jälkeen. Työ tehtiin ostopalvelusopimuksilla. Museolla vieraili jo ryhmiä ja siellä järjestettiin avoimien ovien päivä.
- Säkylän kunnan kulttuuritoimen tuottaman kulttuurikasvatussuunnitelman Kulttuuriaihion toteutusta jatkettiin yhteistyötahojen kanssa. Suunnitelma löytyy kunnan verkkosivuilta osoitteesta: <https://www.sakyla.fi/vapaa-aika/kulttuuri/kulttuurikasvatussuunnitelma/>

Kulttuuriavustuksia jaettiin 3 200 euroa 7 eri toimijalle. Kotiseutuyhdistyksille eli Säkylä-seura ry:lle ja Köyliö-seura ry:lle myönnettiin molemmille 4 600 euroa vuosiavustusta hakemusten perusteella. Lisäksi molemmille kotiseutuyhdistyksille maksettiin 800 euroa kotiseutuarkistotyön tukemiseksi. Kylätoimintarahaa myönnettiin 1 100 euroa yhteensä kymmenelle kyläyhdistykselle hakemusten perusteella. Kaikki 50 musiikkioppilaspaiikkaa Huittisten musiikkiopistossa olivat käytössä. Musiikkiopisto järjesti Säkylässä myös yleisökonsertteja ja soitinesittelyn lapsille.

Vuoden 2025 tapahtumia:

- Kirjaston näyttelytila oli käytössä lähes koko vuoden ajan. Vuoden aikana järjestettiin 11 näyttelyä. Kirjastossa järjestettiin myös muita yhteisiä tapahtumia kulttuuripalvelujen kanssa.
- Vuoden aikana toteutettiin Ukrainan kansainvälisen kulttuurikeskuksen järjestämä konsertti. Kunta oli mukana myös Säkylä-seuran järjestämässä Taiteiden yö -tapahtumassa.
- Säkylän kunta ja seurakunta järjestivät yhteistyössä veteraanijärjestöjen kanssa kansallisen veteraanipäivän, kaatuneitten muistopäivän ja itsenäisyyspäivän tilaisuudet. Veteraanipäivään liittyi myös vuorovuosina eri kouluissa järjestettävä koulutilaisuus, joka pidettiin Huovinrinteen koulussa.
- Kulttuurikipinän myötä järjestettiin koko perheen leffa-picnic.

Hankkeet

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tehtäväalueelle myönnettiin vuonna 2025 valtionavustuksia 18 000 euroa, josta osa käytetään vuonna 2026. Osa vuonna 2024 myönnettyistä avustuksista käytettiin vuonna 2025. Käytettävissä olevaa hankerahaa tehtäväalueella oli yhteensä 11 850 euroa. Vuonna 2025 kehittämisavustuksia käytettiin 11 165 euroa.

Hankkeen nimi (rahoittaja)	Käyttöaika	Avustus + omavastuu	Toteutus
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastot kavereiksi (L-S AVI)	1.4.2024 – 31.12.2025	8 000,00 2 000,00 yht. 10 000,00	Hankkeen avulla monipuolistettiin kirjastoa yhteisöllisenä kokoontumispaikkana ja pyrittiin lisäämään lukuinnostusta. Hankkeen avulla on mm. kehitetty kirjaston kokoontumistilan esitysvälineistöä, järjestetty digineuvontaa ja erilaisia lukuvinkkauksia. Digipastuksella tavoitettiin erityisesti iäkkäämpiä kuntalaisia. Kansalaisopiston digikoulutuksella tavoitettiin henkilöitä, jotka eivät aiemmin juurikaan käyttäneet digitaalisia palvelukanavia. Kirjasto aloitti kokeiluna päiväkotien eteiskirjaston. Perheitä kannustettiin myös Säkylän kunnan kirjallisuussuunnitelman pariin. Varhaiskasvatuksen kautta tavoitettiin laaja kohderyhmä. Hankkeessa järjestetyt tilaisuudet elämyksellisine kirjavinkkauksineen oli suunnattu erilaisille kohderyhmille. Hankkeen yhteydessä toteutettiin "Elävä äänikirja" -kerhokokeilu.
Kirjat kavereiksi ja asukkaat aktiivisiksi (L-S AVI)	1.4.2025- 31.12.2026	18 000,00 5 680,00 yht. 23 680,00	Kaikenikäisiä kuntalaisia innostetaan lukuharrastukseen elämyksellisillä kirjavinkkauksilla, joita toteutetaan kerhoissa, kirjastossa, päiväkodeissa ja kouluissa. Samalla innostetaan lapsia, nuoria ja aikuisia uudelleen kirjastojen, varhaiskasvatuksen ja koulujen omien kirjallisuussuunnitelman pariin. Hankkeen kautta on palkattu osa-aikainen työntekijä, joka koordinoi ja osallistuu itse hankesuunnitelman mukaisen toiminnan toteutukseen. Toiminta keskittyy lukemisen innostuksen lisäämiseen lasten, nuorten ja vähän lukevien keskuudessa sekä demokratian ja sananvapauden edistämiseen luomalla kuntaan keskustelevien asukasiltojen ja lapsi- ja nuorisofoorumin perinteen.

Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kirjastopalvelut			
Valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet	Mittari	Tavoitearvo	Toteuma
Laadukkaat palvelut	Asiakaskysely 2–3 vuoden välein	Asiakastyytyväisyys vähintään 4 (asteikolla 1–5)	Asiakastyytyväisyys 4,4 (asiakaskysely 9/2025)
	Tehokas tiedottaminen ja markkinointi	Ajantasaiset kotisivut, näkyvyys tiedotusvälineissä ja somessa	Tiedotuskanavat: Facebook, Instagram, kotisivut, Satakunta Events ja Alasatakunnan menovinkit
Riittävä, ammattitaitoinen ja palveluhenkinen henkilöstö	Riittävä henkilökunnan määrä	Maakunta 0,71 htv/ 1 000 asukasta Säkylä 2023 0,6 htv/1 000 asukasta	Henkilökunta 0,63 htv/ 1 000 asukasta. Maakunnan tasoiseen henkilökunnan määrään ei yllätä. Henkilökunta 0,65 htv/1000 asukasta
Kirjastopalveluiden käyttöaste ja saatavuus pysyy hyvänä	Lainat/asukas	Maakunta 13,63 lainaa/as Säkylä 2023 12,17 lainaa/as	12,6 lainaa/asukas
	Käynnit/asukas	Maakunta 6,11 käyntiä/as Säkylä 2023 n. 7 käyntiä/as	6,0 käyntiä/asukas
Ajantasainen, uusiutuva kokoelma	Hankinnat, myös e-aineisto	Maakunta 333,55 kpl/1 000 as Säkylä 2023 299 kpl/1 000 as	Hankinnat, n. 284 kpl/1000 asukasta
	Lehtikokoelma	Maakunta 11,87 vsk/1 000 as Säkylä 2023 35 vsk/1 000 as	15,6 vsk/1000 asukasta
	Poistot	Maakunta 7,32 %, Säkylä 2023 23 %	3,12 % vuoden 2024 kokoelmasta. Poistojen määrä oli suurempi kuin hankintojen määrä, joten poistot olivat riittävällä tasolla.
	Aukiolotunnit	Henkilökunta paikalla maakunta: 2 200 h Säkylä 2023: 2 171 h Omatoimikirjaston aukiolot Maakunta 4 800 h Säkylä 2023 7 332 h	Henkilökunta paikalla palvelemassa 2 074 h Omatoimikirjaston aukiolot 7 459 h
Monipuoliset asiantuntijapalvelut Lastenkirjastotyön ja seniori-palvelujen kehittäminen Lukemisen edistäminen	Kirjastonkäytön opetus Tapahtumat Näyttelyt Osallistujat	Kirjavinkkaukset, kirjastonkäytön opetus eri luokka-asteille, lukulemmikkitoiminta, kirjailijavierailut, muut tapahtumat, luennot; teemanäyttelyt omista kokoelmista ja yhteistyötahojen kanssa	Kirjastonkäytön opetus: 8 opetuskertaa Tapahtumat: 73 Näyttelyt: 11

	Asiakaspalaute / kysely	Asiakastyytyväisyys vähintään 4 (asteikolla 1–5)	Asiakastyytyväisyys 4,4 (asiakaskysely 9/2025)
	Sosiaalinen media	Facebook-sivun seuraajia yli 750 Instagram-sivun seuraajia yli 500	Facebook-seuraajat 808 ja Instagram-sivujen seuraajat 527
Seudullisen yhteistyön kehittäminen	Pyhäjärvisen yhteistyö Satakirjastojen yhteistyö Aluekirjastoyhteistyö Valtakunnallinen yhteistyö	Yhteiset toiminnot ja tilaisuudet Kirjailijavierailut, muut kirjalliset ja kirjastoaiheiset tapahtumat, luennot; koulutukset Yhteishankkeet Hankinta, luettelointi, markkinointi Osallistuminen työryhmiin resurssien mukaan E-aineistojen hankinta ja tarjoaminen kuntalaisille, koulutukset	Yhteisesti järjestetty kirjailijavierailu Euran kirjaston kanssa onnistui erinomaisesti. Satakirjastojen ja alueellisen kehittämistehtävän yhteistyö koulutuksissa, aineistohankinnoissa ja luetteloinnissa onnistui. Säkylän kirjasto kuuluu valtakunnalliseen e-kirjastoon. Joitakin e-aineistoja hankitaan yhteistyössä Satakirjastojen kanssa.
Kustannustehokkuus	Toimintakulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 58,19 e/as.	Toimintakulut 56,9 e/as
	Aineistokulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 7,43 e/as.	Aineistokulut 8,8 e/as.
	Kirjojen hankintakulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 4,89 e/as.	Kirjojen hankintakulut 4,42 e/as.
	Henkilöstökulut/asukas	Korkeintaan maakunnan keskitaso 29,88 e/as.	Henkilöstökulut 23,12 e/as.
Kirjastopalvelujen nettokustannukset	Kuntaliiton kuntatalouden tilastot	Nettokustannukset enintään saman kokoluokan kuntien keskitasoa.	Muiden kuntien v. 2025 tiedot ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2026, alla suuntaa antava vertailu.
Kulttuuripalvelut			
Kulttuuripalvelut vastaavat virallisten juhlapäivien (kuten itsenäisyyspäivä, kunnan vuosipäivä, veteraanipäivä jne.) järjestämisestä tarvittaessa yhteistyössä muiden kunnassa toimivien yhteisöjen kanssa sekä huolehtivat sopivilta osin esim. kuljetuspalveluista em. tilaisuuksiin.	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä, monipuolisuus ja osallistujamäärä	Tilaisuudet järjestetty vuosisuunnitelman mukaisesti ja niihin osallistuvien kuntalaisten määrä kasvaa vuosittain. Kuljetuskustannukset pysyvät kohtuullisina.	Virallisten juhlapäivien tilaisuudet järjestetty vuosisuunnitelman mukaisesti yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden kanssa, Kuljetuksille ei ollut tarvetta. Osallistujia yht. noin 250 henkilöä.
Yhteisöjen ja yhdistysten kulttuuritoiminnan tukeminen toiminnan laajuuden mukaan	Avustusten myöntökriteerit päivitetään vuoden 2025 aikana	Avustusten myöntäminen perustuu toiminnan laajuuteen ja vaikuttavuuteen.	Avustusten myöntökriteerit päivitetty ja hakuprosessia selkiytetty.
Yhteistyön lisääminen seurojen ja yhdistysten kanssa	Säännöllinen palautteen kerääminen kulttuuritoimijoilta	Kehitetään kulttuuritorin toimintaa ja vahvistetaan aktiivista ja kehittävää	Kulttuuritori kokoontui v. 2025 aikana neljä kertaa.

		vuoropuhelua aktiivitoimijoiden ja kuntalaisten kanssa.	Kokouskutsujen ja muistioiden yhdessä kulttuuritoimijoiden postituslistalle kuuluville jaettiin tiedotteita ajankohtaisista asioista.
Kulttuuripalvelujen nettokustannukset	Kuntaliiton kuntatalouden tilastot	Nettokustannukset enintään saman kokoluokan kuntien keskitasoa.	Muiden kuntien v. 2025 tiedot ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2026, alla suuntaa antava vertailu.

Kirjaston nettokustannukset, €/as.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Säkyä	51	44	49	55	54	54*
5001–10000 as. kunnat	62	63	67	73	74	**

Kulttuuritoimen nettokustannukset, €/as.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Säkyä	61	48	53	63	62	74 *
5001–10000 as. kunnat	88	90	99	110	112	**

Kulttuuritoimi sisältää tehtäväluokat: Kirjastotoimi, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoitinta, musiikkitoiminta sekä muu kulttuuritoiminta

* Vuosien 2020-2024 luvut Kuntaliiton tilastoista. Vuoden 2025 luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa, laskentatapa saattaa olla erilainen kuin Kuntaliiton tilastoissa.

** Kuntaliiton v. 2025 tiedot ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2026.

Toimintaa ja taloutta kuvaavia tietoja

Kustannustehokkuuteen pyritään maakunnallisella ja valtakunnallisella yhteistyöllä Suomen yleisten kirjastojen konsortion kanssa, esimerkiksi e-aineiston ja muun aineiston yhteishankinnoilla sekä yhteisillä hankintasopimuksilla.

Toimintamenojen ja -tulojen toteutuminen

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut					
Käyttötalous	TA 2025	Muutokset	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama
Toimintatulot	3 950		3 950	19 619	-15 669
Toimintamenot	-435 979	19 000	-416 979	-381 090	-35 889
Toimintakate	-432 029	19 000	-413 029	-361 471	-51 558
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 981		-3 981	-4 296	315
Laskennalliset erät	-100 796		-100 796	-95 494	-5 302
Yli-/alijäämä	-536 806	19 000	-517 806	-461 262	-56 544